

مسیح (ع)

کلمه

بود

فاطمه قربانی

زینب قربانی

انتشارات آویدا

مسیح (ع) کلمه بود.
فاطمه قربانے - زینب قربانے

انتشارات آویدا

چاپ نخست. ۱۰۰۰ نسخه. ۱۳۹۵

سرشناسه: قربانی لاکتراشانی، فاطمه، ۱۳۶۱

عنوان و نام پدیدآورنده: مسیح (ع) کلمه بود.

مشخصات نشر: ساری، آویدا، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۳۰ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۰۲-۵۲-۰

رضه - فهرست نویسی: فیای مختصر

یادداشت: مرمت نویسی کامل این اثر در نشانی

قابل دسترسی است <http://apac.nlai.ir>

یادداشت: کلمه به صوت زیرنویس

شتاسه افزوده: قربانی لاکتراشانی، زینب، ۱۳۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۹

مازندران - ساری

تلفکس: ۰۱۱-۳۳۳ ۲۹۵۵۶۵

Email: Avida_publish@yahoo.com

فهرست مطالب

فصل اول، مفهوم شناسی	
پیشگفتار.....	۱۱
واژه کلمه	۱۹
واژه لوگوس	۲۰
لوگوس در نزد یهود	۲۱
لوگوس در نزد مسیحیت	۲۲
فصل دوم، مسیح شناسی	
مسیح در عهد جدید	۲۹
مسیح در اناجیل همونا	۳۰
مسیح شناسی پولس و یوحنا	۳۱
القاب عیسی (ع)	۳۴
تجسد	۳۶
تنلیث	۳۷
جایگاه مسیح و مسیحیت در قرآن	۴۱
ویژگی های اثباتی مسیح قرآن	۴۲
شیوه های برخورد قرآن با مسیحیت	۴۶
شیوه برخورد قرآن با انجیل	۴۷
شیوه برخورد اخلاقی با مسیحیان	۴۷
شیوه عقیدتی و کلامی	۵۰

۵۲	بررسی آیات نفی تثلیث
۵۲	تأکید بر یکتایی خداوند
۵۳	نفی تثلیث
۵۳	نفی خدای پسر
۵۳	نفی الوهیت مسیح
۵۴	نفی الوهیت روح القدس
۵۵	بندگم خداوند محور تعالیم عیسی (ع)
۵۷	توحید در میان گروهی از مسیحیان
	فصل سوم، کلمه در عهد جدید
۶۱	کلمه در عهد عتیق
۶۵	جنبه‌های مختلف کلام
۷۰	کلام خدا و کلام عیسی
۷۰	کلام خدا به عنوان قدرتی تأثیرگذار
۷۲	انسان در برابر کلام
۷۳	راز کلام خدا
۷۵	انسان در برابر کلمه‌ای که جسم پوشید
۷۶	جمع‌بندی معانی کلمه در آیات عهد جدید
	فصل چهارم، کلمه در قرآن
۸۳	گستره معنایی کلمه در قرآن
۸۳	سخن گفتن و تکلم
۸۳	تکلم خداوند با بشر در دنیا
۸۴	تکلم خداوند با بشر در آخرت

۸۴	تکلم بشر با بشر در دنیا
۸۵	تکلم بشر با خداوند در آخرت
۸۵	اسماء خاص
۸۶	شرایع و احکام
۸۶	وجود مقدس حضرت مسیح (ع)
۸۸	علل تسمیه حضرت مسیح (ع) به کلمه
۹۲	قضای حتمی
۹۷	رای و اعتقاد و تسمیم
۹۸	روح
۹۹	توحید
۱۰۲	مخلوقات و معلومات الهی
۱۰۸	نتیجه گیری و بررسی تطبیقی
۱۱۱	کتابنامه

پیشگفتار

یکی از موضوعات بحث برانگیز در بین علمای مسیحی و بزرگان اسلام درباره معنانشناسی واژه خاصی است که در قرآن و عهد جدید بصورت مشترک به کار رفته است. موضوع در خور تأمل این است که پیگیری این واژه و معنانشناسی آن ما را به دو نظام عقیدتی متفاوت منتهی می‌نماید. این سؤال به نظر می‌رسد که چرا قرآن از واژه «کلمه» درباره مسیح استفاده کرده است؟ و آیا بار معنایی این واژه در قرآن با بار معنایی آن در مسیحیت یکی است؟ اگر چه قرآن برخلاف عهد جدید به جزئیات زندگانی مسیح (ع) نپرداخته، اما به مسائلی اشاره داشته که در مورد توجه مسیحیان نیز بوده است. به رغم این که در برخی موارد تفاوت‌های آشکاری میان روایت قرآنی و روایت انجیلی از زندگی مسیح (ع) وجود دارد، ولی در بیان و خطاب دارای اشتراکاتی است. کلمه بودن حضرت عیسی به عنوان یکی از بنیادی‌ترین نظریه‌های فکری در دین مسیحیت می‌باشد و کتاب‌ها و مقالات بسیاری در تأیید این نظریه وجود دارد. در عهد جدید از حضرت عیسی (ع) به عنوان کلمه خداوند و به عنوان پسر خدا یاد شده است. قرآن نیز حضرت عیسی (ع) را کلمه، پیامبر و بنده خاص خود معرفی نموده و به شدت با نظریه تثلیث مخالفت نموده است. پس دو ساختار فکری متفاوت، در عین استفاده مشترک از لفظ «کلمه» در خطاب به وجود می‌آید که می‌تواند برای عالمان و علاقمندان مسیحی که به دنبال کشف حقیقت؛ نظرات قرآن را مطالعه می‌کنند و نیز علاقمندان به فراگیری مباحث قرآنی، در خور توجه باشد. برخی از اهداف تألیف کتاب عبارت‌اند از :

۱- استخراج و بررسی انواع و مصادیق مفهوم کلمه در قرآن و عهد جدید.

۲- بررسی اشتراکات و افتراقات معنایی کلمه در قرآن و عهد جدید.

۳- نقد نظریه تثلیث از دیدگاه اسلام و مسیحیت

این کتاب به بررسی وجوه معنایی کلمه از دیدگاه قرآن و عهد جدید پرداخته، اشتراکات و افتراقات معنایی را مورد بررسی قرار می‌دهد. در فصل اول به مفهوم‌شناسی واژه‌هایی که در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته می‌پردازیم. در فصل دوم مروری بر مقایسه مسیح‌شناسی در عهد جدید و قرآن داشته و در فصل سوم به بررسی جایگاه کلمه در تفکر یونانی پرداخته و تحول و جگونگی ورود آن به عرصه اندیشه دینی را مورد توجه قرار داده‌ایم. سپس جایگاه آن در تفکر مسیحیت و تأثیر متفکران یهودی بر متفکران مسیحی در باب کلمه را تبیین نموده‌ایم. در فصل چهارم به آراء مفسران قرآن و جمع‌بندی و نتیجه‌گیری موضوع در قرآن می‌پردازیم. در بعضی از قسمت‌ها به جهت اثبات موضوع از قرآن و عهد جدید، مجبور به تکرار آیات شده‌ایم تا دسترسی برای محققین آسان‌تر باشد. روش تحقیق در این کتاب به صورت توصیفی - تبیینی بوده است. ابتدا با استفاده از معجم المفهرس کلیه آیات که واژه کلمه و مشتقاتش در آن وجود دارد استخراج گردیده آنگاه قرآن از ابتدا، مورد مطالعه قرار گرفته و آیات مربوطه کامل گردیده است. در عهد جدید، در یافتن معنای واژه کلمه با فاموس کتاب مقدس اکتفا نشده و بارها آیات عهد جدید مورد بررسی قرار گرفته شده است تا تمامی آیاتی که به صورت ضمنی به این معنا اشاره دارد در فصول مربوطه آورده شود. همچنین با توجه به کمبود منابع به بررسی کتاب‌ها، از نسخ خطی تا جدیدترین کتب قابل دسترسی که به صورت مستقیم یا غیر-مستقیم از مسیحیان و مسلمانان درباره واژه کلمه و مفاهیم وابسته مورد

بررسی تطبیقی قرار گرفته، در این کتاب آورده شده است. بی تردید منابع برشمرده از میان ده‌ها کتاب، برای معرفی انتخاب شده‌اند و کتاب‌های ارزشمند و قابل توجه دیگری نیز در این موضوعات وجود دارد که از دیدمان پنهان مانده و یا در دسترس نبوده‌اند.

اهمیت بررسی این موضوع به صورت تطبیقی در این است که به برخی از دشمنی‌ها پایان داده می‌شود. منشأ اختلافات بشری و دشمنی‌ها معمولاً یا از سرسازگری و استثمار و غارت است که در این صورت راهی دفاع ندارد. و یا بر اثر برشته‌های گوناگون در مسائل اعتقادی، اجتماعی و... می‌باشد که هر دیدگاهی که خود را بر حق می‌داند بجای تندی، خشونت و تعصب باید با منطق و استدلال به سطح مخالف خود برود. مطمئناً با برخورد منطقی می‌توان دشمنی‌ها را تبدیل به دوستی نمود. قرآن در این باره به پیامبر توصیه می‌فرماید: «وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَالسَّيِّئَةُ أَذْفَعُ بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ» (نصاف / ۳۴) و چون معلوم است که خوبی و بدی یکسان نیست لا جرم تو بدی‌های من را بهترین عکس-العمل دفع کن تا آن کسی که بین تو و او دشمنی هست چنان از دشمنی دست بردارد که گویی دوستی مهربان است. «اسلام خواسته است با باز کردن باب گفت‌وگوها، دشمنی‌هایی که در طول تاریخ به خاطر متهم کردن یکدیگر به عقاید باطل پیش آمده و منشأ خونریزی‌ها و جنگ‌های خانمان-سوزی شده کنار گذاشته شود. گرچه حکومت‌ها برای سلطه خود از دیدگاه‌ها و نظرات سوء استفاده نموده‌اند. دلیل دیگر در انجام این قبیل بررسی‌های تطبیقی زمینه‌سازی هدایت می‌باشد. دستیابی به حق و نجات از کژفهمی و انحرافات خواسته هر انسانی است. انسان آنگاه می‌تواند به حق

پی برد که بدون هیچ تعصب و پیش داوری با افکار و اندیشه‌های مختلف روبرو شود و دلایل هر کدام را مورد بررسی قرار دهد تا بهترین آن‌ها را شناخته و بپذیرد، مسلماً اگر فردی با ذهنیت خاصی با مطلبی روبرو شد، نمی‌تواند درستی و نادرستی آن را تشخیص دهد. در نتیجه به مطلوب خود که پی بردن به حق است نخواهد رسید. همچنین برای رسیدن به نقاط مشترک برای صلح می‌بایست اهل تحقیق به این مسأله بپردازند. گفتگو و تطبیق ادیان در برقراری صلح عامل بسیار مهم و ارزشمندی است. ادیان مختلف جهان همواره به دنبال راهی برای نزدیکی به یکدیگر هستند، کارشناسان فرهنگی و دینی، گفتگوی مؤثر ادیان را راهکاری برای ایجاد این نزدیکی و برقراری صلح در جهان می‌دانند. ادیان مختلف در اشتراکاتی که در وحدانیتی به خود دارند و از آن جا که مبنای تمام ادیان و آموزه‌های مورد توجه آن‌ها، بر تئوکرستی استوار است؛ لذا این امر می‌تواند نویدبخش چارچوب اولیه برای برقراری گفتگوی بین ادیان باشد تا از طریق گفتگوی مؤثر، صلح و آرامش در جهان برقرار شود و به واسطه گفتگوی ادیان مختلف با یکدیگر سوء تفاهم‌های موجود برطرف شود، تفاهم ایجاد شده و صلح برقرار خواهد شد.

شایسته است در پایان از آقای دکتر اشرفی که هدایتگر بنده در تهیه این مجموعه بودند و راهنمایی‌های بجا و شایسته ایشان ایجادکننده حدیثی مشی صحیح برای به انجام رسانیدن این کتاب بوده است و همه عزیزانی که در تهیه این مجموعه ما را یاری نمودند، سپاسگزاری نمایم. ضمناً از همه پژوهشگران استدعا داریم تا نظرات اصلاحی و تکمیلی خود را به ایمیل (fateme_ghorabani2002@yahoo.com) ارسال نمایند و در تکامل

این اثر سهم باشند. از درگاه خداوند متعال پذیرش این اثر قرآنی و عفو لغزش‌ها را مسئلت داریم.

فاطمه قربانی

www.ketab.ir